

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznika. — Inzerati do 80 petiti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petiti vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vračaja.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica šte. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRAD, Slomškov trg št. 5. — Pošta hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Finci verujejo v svojo obrambno silo

Sovjetske čete uporabljajo strupene pline — Finci se hrabro branijo in povzročajo sovjetom velike izgube — Finska presekana v svojem najožjem delu? Sovjetski topovi 20 km oddaljeni od norveške meje?

Helsinki, 15. dec. s. (Havas) Sovjetske čete so včeraj podvale zelo močan napad na finske postojanke na severu Ladoškega jezera.

V odseku Suomussalmi so sovjetske čete pri napadu uporabile strupene pline. Pri mestu Toimajärvi so Finci po oženi boji uničili dva sovjetska polka. Sovjetska mornarica je obstrlevala včeraj polotok Kolivisto pred Viborgom, kjer teče prva finska obrambna linija.

Protiletalsko tojnitvo je na fronti včeraj sestrelilo sovjetsko letalo. V okolici Helsinkov so našli ostanke drugega sovjetskega letala, ki je očividno padlo po prvem napadu na Helsinke prvi dan vojne.

Helsinki, 15. dec. AA. (Havas) O priliki operacij na Karelijski ozini je neki sovjetski tank zadel ob mino, dva druga tanka pa so uničili finski topovi. Finsko tojnitvo je prispel sovražnik k umiku. Finci so zaplenili tri strojne in gotovo množico avtomatnega orožja.

Helsinki, 15. decembra. AA. (Sf.) V pokrajini Pöngge se borbe nadaljujejo z

veliko srditostjo. Finske čete prizadevajo sovjetom težke izgube.

Umikanje finskih čet

Stockholm, 15. dec. s. (Reuter) Finske čete so se na daljnem severu pri Saamijärvi sicer umakale pred sovjetsko premočjo, toda umik se je izvršil v popolnem redu in so imele sovjetske čete pri pridiranju velike izgube. Finci so podminirali nikielne rudnike ter jih nameravajo pogrniti v zrak, čim bi se jim sovjetske čete približale.

Stockholm, 15. dec. AA. (Reuter) Nocoj se je slišala močna eksplozija v okolici Kolosjoki v bližini norveške meje. Mislijo, da so vrgli v zrak poslopja rudnika niklja, ki je v neposredni bližini.

15. decembra. AA. (Havas) Po vestih, ki jih je dobil »Norsk Telegram« iz Kirkenesa, je ves Tolmsjärvi v plamenu. Nekd finski vojak, ki je prispel na norveško ozemlje, je dejal, da so na čelu sovjetskih čet tanki in da so sovjeti postavili topove v oddaljenosti 20 km od norveške meje.

Težavno pridiranje sovjetskih čet

Moskva, 15. dec. s. (Press Association) Sovjetsko poročilo o poteku vojaških operacij navaja, da so oddelki, ki so pridirali iz Uhta, napredovali 105 km daleč od sovjetske meje. Včeraj so ti oddelki prodrili še 13 km naprej. Če se računata, da so čete napravile vsak dan povprečno po 10 kilometrov, so morale na vsak način v zadnjih dveh dneh prispeti do Botniškega zaliva blizu luke Uleaborg.

Finska je na ta način presekana v svojem najožjem delu. S tem sta tudi Norveška in Švedska odrezani od južnega dela države in jima je tako onemogočeno pošiljanje živil in municije v to področje. To napredovanje sovjetskih čet je bilo zelo težavno, ker je svet tam večinoma hribovit in gorat.

Na vzhodni obali Ladoškega jezera so sovjetske čete zavzele Kikel in se približujejo finski črti, ki brani dohod mestu Sortavali, in k jezeru Jänisjärvi. To je

edina točka, na kateri bi sovjetske čete lahko preble Mannerheimovo črto. Nekoliko bolj proti severu so sovjetske čete začle med jezera, a tam ne razvijajo posebne akcije. To področje je kakor kaže, zadnja zaslomba finskih branilcev.

V Helsinkih so optimistični

Helsinki, 15. dec. AA. (Reuter) Včerajšnja Chamberlainova izjava v spodnjem domu, da bo Anglija oskrbovala Finsko, je bila tukaj sprejeta z veseljem. V ministruvstvu za zunanje zadeve so izjavili dopisniku Reuterja, da bodo Finci zadovoljni, ako bosta Anglija in Francija v resnici pomagali Finci.

Greta Garbo za Fince

New York, 15. decembra. AA. (Reuter) Predsednik odbora za pomoč Finski Herbert Hoover je sredi izjavi, da je znana filmska igralka »Greta Garbo« prispela v fond za pomoč Fincem pet tisoč dolarjev.

Iz notranje politike

DR. MAČEK O SLOVANSTVU IN JUGOSLOVENSKEM DRŽAVNEM EDINSTVU

Po končanem zasedanju arhiepiskopskega sabora v Beogradu je priredil paradržavni kosilo, na katerem je govoril tudi dr. Maček, ki je izjavil:

Vladika Strossmayer je bil eden največjih Slovanov, kar jih je kdaj živel. Mi Slovani smo danes zal razcepjeni. Zd. se kakor da smo neke vrste narod ne druge ali tretje, temveč desete vrste, t. j. jaz sem prepričan, da je to samo zato, ker smo še mlad narod. Bodočnost pa p. p. mladi, mi vemo, da imamo Slovani velike prednosti, ki jih drugi narodi nimajo. Veliki ruski pisatelj Dostojevski je rekel nekoč: Vi Evropejci se od nas razlikujete po znanju. Toda mi imamo nekaj več kakor znanje. Mi Slovani imamo intuicijo. Vaše znanje si bomo lahko pridobili. Toda naša od Boga dana intuicija nam bo ostala. In ta intuicija je vodila našega velike škofa Strossmayerja, katerega so polnih 20 let mnogi in mnogi pomarjali, ko je uvidel da obstoji bodočnost Hrvatov, Srbov in Slovencev samo v edinstvu in v skupni zajednici. Mi Hrvatje smo dvajset let vodili borbo. Toda bodi te prepričani, da je nismo vodili niti proti Srbom, niti proti Slovincem. Vodili smo borbo za priznanje naše narodne individualnosti in ko se nam je to posrečilo, sedaj ni več borb. Sedaj lahko s polno parovozimo v slovanstvo in jugoslovanstvo. Dr. Mačkovo izjavo je spremljalo bučno dobovanje vseh prisotnih.

K VPRAŠANJU IMENA JUGOSLOVENSKA AKADEMIE ZNANOSTI

Kipar Ivan Meštrovič je poslal predsedniku Jugoslovenske akademije v Zagreb naslednje pismo:

Ker ne morem osebno prisostvovati skupni seji in izrednemu obnemu zboru Jugoslovenske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu, Vas prosim, da me opravičite in da posredno vzamete na znanje moje skromne mišljenje o vprašanju, ki je na dnevnem redu, to je o spremembi imena naše najznačajnejše hrvaške kulturne ustanove.

Ne lastim si pravice, da bi komurkoli vsiljeval svoje mnenje, toda mislim, da sem ga dolžan povedati. Prav tako povdarjam, da ne bi nikomur priznal pravice do trditve, da mu je hrvaško ime, ki naj bi zamenjalo dosedanj naziv akademije, dražje nego meni.

Prav to mi daje svobodo, da podam svoje stališče. Mišljenja sem, da se ni tr. ba vmesavati v to zgodovinsko ime naše najvišje kulturne ustanove. Njeno ime vsebuje vsa širina pogleda in srca hrvaškega naroda.

Evo v kratkem moje razloge: 1. Mi vsi vemo, da je ideja kulturne, pa tudi politične vzajemnosti nastala baš pri nas Hrvatih in da je Jugoslovenska akademija znanosti in umetnosti njen živ primer in da se nam tega zgodovinskega dejstva po mojem skromnem mnenju ni treba sramovati. Čeprav je bila ta ideja pogosto napačno tolmačena in čeprav nismo našli pravega odziva pri naših sorodnjakih, tega niso krivi niti ta take bratska ideja niti mi Hrvat.

2. Vprašujem se in mislim, da se bodo tudi drugi člani vpraševali, da-li ima naša generacija pravico spreminjati nekaj, česar sama ni ustanovila, in slednjič

3. Ali smo mi dolgo in temeljito premislili o tem svojem koraku pri morebitni spremembi, kakor so mi liili oni, ki so ustanovili to ustanovo. Zdi se mi, da nismo.

Prepričan sem, da je Akademija dediščina in last vsega hrvaškega naroda in je samo bodoči hrvaški sabor poklican, da sprejme končni sklep v tej zadevi. Beograjski univ. prof. dr. V. Novak pa je ob priliki Meštrovičevega pisma poslal kiparju pismo, v katerem pravi med drugim:

Vaš protest bo odjeknil kot plameniti krik jugoslovenske misli proti nepravilni spremembi imena ustanove, ki je do največjega graditelja jugoslovenske misli v naši preteklosti.

ZVISAJENI PLAČ MESTNIM DELAVCEM

Včeraj je bila seja zastopnikov zagrebških gospodarskih podjetij. Sklenjeno je bilo, da se dovoli začasnim in stalnim mestnim delavcem do 1. decembra 50 par na uro, ako se niso 6 let v mestni službi, vsem drugim pa dokladi 1 din na uro. Nadalje je bilo sklenjeno, da se s 1. januarjem 1940 ukine mišljenje plač, ki je bilo uvedeno leta 1934, in ki je znašalo 6 de 14 odstotkov. Izdatki za povisjanje plač delavcem bodo znašali pri vseh mestnih gospodarskih podjetjih v Zagrebu 1 milijon 686.589 din na leto.

DOM GAVRILA PRINCIPA

V Bosanskem Grabovu bo v kratkem izročen svojemu imenu Dom Gavrila Principa, imenovan po velikem nacionalnem borcu. V domu se bodo nastanila prosvetna in vtiška društva, v drugem delu pa bo srednja šola. Dom je postavila društvo »Krajinski«, kateremu predseduje stari nacionalni delavec prote N. Kola Starić. Sedež in glavni odbor društva je v Sarajevu, predsednik pa v Banjaluki. Stroški za dom bodo znašali 1.500.000 dinarjev.

Inserirajte v »Sl. Narodu«!

Usoda nemške križarke v Montevideu

Angleške vojne ladje patrolirajo pred pristaniščem — Samomor ali internacija — Nemci so izkreali 62 rešenih Angležev z 9 potopljenih angleških parnikov — Prekršilec določb panamske konference

Montevideo, 15. dec. s. (Reuter): Po angleških križarkah patrolirajo sedaj po reki La Plata, da prepreči nemški križariki »Admiral Graf Spee« odhod iz luke v Montevideu.

Urugvajske oblasti so dale križarici »Admiral Graf Spee« provizorično dovoljenje, da ostane v Montevideu 48 ur. Ta rok poteče jutri zjutraj. Ni pa izključeno, da bo rok še podaljšan, če oblasti ugotovijo, da je ladja potrebna nujnega popravila. Sicer pa bi morala ladja jutri zjutraj luko zapustiti ali pa pristati nato, da ostane internirana do konca vojne.

Montevideo, 15. d. s. (Associated Press). Urugvajska vlada še ni sprejela definitivnega sklepa, koliko časa bo dovolila nemški križariki »Admiral Graf Spee«, da ostane v luki Montevideu.

Nemški mornariški ataše, ki je pregledal ladjo, je pozneje izjavil, da je ladja sposobna za plovo, da pa je njeno orožje pokodovano.

Montevideo, 15. dec. s. (Havas). Po zadnjih informacijah bodo urugvajske oblasti dovolile, da ostane križarka »Admiral Graf Spee« v Montevideu do nedelje ali ponedeljka.

Angleški mornariški krogi smatrajo, da pomeni vsak poskus križarke »Admiral Graf Spee«, da bi odšla iz luke v Montevideu, samomor. Preostaja ji samo še internacija.

Strašni trenutki...

Montevideo, 15. dec. s. (Reuter): Včeraj je bilo z nemške križarke »Admiral Graf Spee« izkreali 62 Angležev. So to preživeli člani posadke 8 angleških parnikov, ki jih je v teku zadnjih tednov nemška križarka v južnem Atlantiku potopila. Za potopitev dveh izmed njih, 4000 tonškega »Sterisella« in 8000 tonškega »Taron« se je izvečelo šele sedaj.

Angleški mornariški pripovedujejo, da so na nemški križarki z njimi dobro ravnali, toda med pomorsko bitko so preživeli strahne trenutke, ker so bili zaprti v notranjosti ladje. Med bitko so našli da je bila nemška križarka 17krat zadeta.

Število angleških žrtev še ni znano

London, 15. dec. s. (Reuter): Angleška admiraliteta je sredi objavila, da so nima podatkov o številu mrtvih in ranjenih na angleških vojnih ladjah v boju z nemško križarko »Admiral Graf Spee«. Poročilo dodaja, da so močne edine mornarice in veliki oddelki letalstva že dolgo časa zamaž iskali nemško križarko v južnem Atlantiku. Zanimivo pa je, kako malo škode je v teku dveh mesecev svojega križarjenja povzročila nemška križarka »Admiral Graf Spee« v primeri z uspehi ki jih je imela leta 1914 križarka »Emden«.

Montevideo, 15. decembra. AA. (Havas). Pogreb padlih mornarjev nemške žepne vojne ladje »Admiral Graf Spee« bo jutri. Krste 36 padlih mornarjev bodo prenešene na severno pomorščiče, kjer bodo pokopane. Inženirji ladjedelnice v Montevideu so kategorično o. klonili zahtevo nemškega poslanstva, naj popravijo poškodovano ladjo. Inženirji so podželi ukrepe, da se prepreči, da bi krsta druga trčila in poškodovala nemškega poslanstva ter da bi pri tem uporabila jeklo, ki ga lahko prodajajo edino inženirji ladjedelnice.

Pred ameriškim protestom

Washington, 15. decembra. s. (Associated Press). Zunanji minister Hull je izjavil včeraj novinarjem, da je urugvajska vlada po informacijah, ki jih je prejela zunanje ministrstvo, dovolila nemški križariki »Admiral Graf Spee«, da ostane v urugvajskih teritorialnih vodah 48 ur.

Hull je dejal, da je izjavil, da se bo vlada Združenih držav posvetovala z drugimi ameriški vladi, zlasti južnoameriški, glede možnosti skupnega protesta pri angleški in nemški vladi zaradi pomorske bitke v južnoameriških vodah. Čeravno

Anglija je lahko ponosna na uspeh ki so ga njene vojne ladje dosegle v bitki v južnem Atlantiku

London, 15. dec. s. Angleški mornariški strokovnjak daje po radiu nekaj podatkov o vojnih ladjah, ki so se udeležile včerajšnje pomorske bitke v južni ameriških vodah. Križarka »Exeter« ima približno 8400 ton ter je oborožena s šest 8-palčnimi topovi. Križarka »Achilles« in »Ajax« sta sestrski ladji istega tipa ter imata vsaka približno 7000 ton. Oboroženi sta obe s po osem 6-palčnih topov. Križarka »Achilles« je v službi Novozelandskega dominiona in njeno moštvo sestoji izključno iz Novozelancev. Vse tri angleške križarke, ki so se udeležile pomorske bitke, razvijajo enako hitrost, namreč 32 vozlov na uro.

Nemška žepna križarka »Admiral Graf Spee« ima približno 10.000 t. Oborožena je s šest 11-palčnimi topovi, razvija pa samo 28 vozlov hitrosti na uro. Razdalja, do katere strel seže, je pri vseh štirih križarkah približno enaka. Varna pa je ravno premoč v moči topov. »Admiral Graf Spee«, ki je še bolj razvidna iz primerjave teže granat, ki jih lahko topovi v bitki udeležene ladije izstrelijo. Vsaka granata 11-palčnega topa s križarke »Admiral Graf Spee« tehta 358 kilogramov. Granate s topov križarke »Exeter« tehta pa samo po 128 kilogramov, one z »Achillesa« in »Ajaxa« pa celo samo po 50 kilogramov. Če se sejejo teže strel, ki jih lahko naenkrat sestrelj ena stran križarke »Admiral Graf Spee«, vidimo, da znaša ta teža 2354 kilogramov, napram

angleške in nemške voje in je med tem ko niso bile v ameriških teritorialnih vodah, so vendar prekršile določbo panamske konference o nevtralnosti, ki prepoveduje vojaške operacije v pasu 300 milj okoli Amerike.

Washington, 15. dec. AA. (Havas). Ob lasti Zdrženih držav so prepovedale nemški ladji Laksia zapustiti ameriške vode, ker sklepajo, da obstajajo razlogi za osumenje, da se lahko smatra, da bi ta ladja delala nemškimi ladjam na očrteno morju gotova obvestila. Ladja Laksia bi morala jutri nadaljevati svoje potovanje v M. ml. Pred 10 dnevi so ameriške obalne ladje uštevile to ladjo ter jo pripeljale v Wrightville.

samo 1568 kilogramom, kolikor tehtajo strel, ki jih hkrati lahko sestrelje z ene strani vse tri angleške križarke skupaj! Vse štiri vojne ladje, ki so se udeležile boja, so primeroma lahko oborožene. Vendar so strel z ladje »Admiral Graf Spee« toliko močni, da lahko en sam strel uniči vsako izmed treh angleških križark. Kljub temu so se angleške križarke brez odlovanja spustile v boj z močnejšim sovražnikom.

Kakšna bo končna usoda križarke »Admiral Graf Spee«, še ni jasno. Po mednarodnih zakonih smejo biti na njej izvršene take popravila, da more zopet odpluti na odprto morje. Vzeti sme na krov tudi toliko goriva, kolikor je potrebno, da doseže najbližje domačo, to je nemško luko. Ne sme pa izvršiti v nevtralnih lukih nobenih popravil na svojem orožju. Če je po 24 urah sposobna za plovo, pa luke ne zapusti, mora biti po mednarodnih zakonih internirana do konca vojne. Pred lukno pa jo vsakakor čakajo vse tri angleške križarke, ki se bodo gotovo takoj zaletle zopet v boj, če se bo »Admiral Graf Spee« skušal zopet podati na odprto morje. Prihodnji dnevi bodo pokazali, kako se bo položaj dalje razvil.

Čudno naključje je, da je ravno pred 25 leti, 8. decembra 1914, pri Falklandskih otokih bilo poraženo nemško vojno brodovje, ki mu je poveljeval ravno admiral graf Spee.

Potopljene ladje

V zadnjih 48 urah so mine zahtevale nove žrtve na morju

London, 15. dec. s. (Reuter) Ob jugozapadni angleški obali je bila včeraj zaradi sovražne akcije poškodovana angleška petrolejska ladja »San Alberto« (7397 ton). Enega člana posadke pogrešajo.

Angleški parnik »Stanwood« (4158 ton) je postal v luki žrtev požara. En član posadke je mrtev.

Stockholm, 15. dec. i. V sredo je v švedskih teritorialnih vodah naletela na mine tisočtonska švedska ladja »Alga« in se takoj potopila. Posadko so rešili.

Kodanj, 15. dec. i. Na poti v Anglijo je

zadela ob mino ob vzhodni angleški obali danska ladja »Magnus« in se potopila.

Ostende, 15. dec. AA. (DNB) Belgijska tovorna ladja »Tosa«, ki je plula iz Antverpa v Anglijo, je zadela v bližini New Castla na mino ter se potopila. Pri tem je bil ubit en mornar, kapitan in neki drugi mornar pa sta bila ranjena.

Batavia, 15. dec. i. Nizozemske oblasti so zaplenile tri nemške ladje in sicer »Wersenef« s 8500 tonami, »Lindenefer« s 6500 tonami in »Weserwalde« s 4500 tonami, ki so bile natočene s nafto. Blago je bilo

DNEVNE VESTI

— Avtoklub in omejitve prometa s motornimi vozili. Avtomobilski klub sr. Jugoslavije je na plenarni seji upravnega odbora v sredo sprejel resolucijo, ki jo protinadomestno omejujevanje motornega prometa. V resoluciji je navedeno, da AK uvideva interese narodne obrambe ter da je zato treba varčevati z devizami in potrebno omejitev prometa. Toda naglasi, da mora biti omejitev prometa in varčevanje goriva uvedeno racionalno in obzirno, da ne bodo uničeni vsi dosežani uspehi motorizacije v državi. Zato je potrebno preskrbeti tudi v sedanjih razmerah za vsako motorno vozilo najmanjšo količino tekočega goriva. Dovoliti je treba vožnjo z motornimi vozili vse dni v tednu, v nedeljo predvsem zaradi interesov tujkega prometa. Avtomobilski klub opozarja, da bodo avtomobilisti začeli odjavljati vozila, če ne bodo premislili razdruženje. Pravi tako, da je škodljiva omejitev avtomobilskega prometa, ker bodo zaradi nje izgubili delo mnogi slovenski monterji, gosti neke osebe itd.

— Jugoslovanski madžarski klub v Budimpešti. Na pobudo ugodnih politikov ter klubskih in posvetnih delavcev bo jutri ustanovljen v Budimpešti jugoslovanski madžarski klub. K mu bo naloga obnoviti dosedanje prijateljske stike med obema državama. S stalnimi umetniškimi izmenjavami in drugimi kulturnimi prosvetnimi prireditvami bo klub seznanjal madžarsko javnost z našo nacionalno kulturo in umetnostjo. V kratkem bo ustanovljen v Beogradu enak klub s podobnimi nalogami.

— Sodni pripravniki bodo zborovali. V nedeljo bodo zborovali v Beogradu sodni pripravniki iz vse države. Pravosodni minister je dovolil udeležbenem zborovanju tridnevni dopust promet minister pa po lovni vožnjo ne državnih železnih. Sodni pripravniki se bodo zločili iz Zdrugaženja sodnikov in ustanovili svoje združenje.

— Nov odstotek mesečne benecina s spir. Na temelju zakona o državnih trošarinah in uredbi o javnih delih je finančni minister izpremenil in dopolnil pravilnik o sredstvu za denaturiranje dehidriranega spirita. O kraju in načinu merjenja benecina s spir. in nadzorstvu nad mesečno benecina s spir. Po tej izpremembi bo obstojala mesečna benecina s spir. kot pogostno motorno sredstvo iz 78,8% benecina, 20% spirita (etilalkohola) in 1,02% metilalkohola.

— Madžarska trgovinska delegacija v Beogradu. Včeraj so prisli v Beograd delegati madžarske trgovinske ministrstva, da se porazgovarja z našimi zastopniki ali bi naša država lahko izvažala na Madžarsko nekatere rude. Kaže, da bo prišlo do trgovinskega sporazuma glede izvoza bakra in svineca.

— Carinski dohodki v prvi tretjini decembra. V prvi tretjini decembra so centralne carinske blaginje sprejele 20.729.684 din ali 6.099.239 din manj kakor lani v istem razdobju. Od 1. aprila, od začetka novega proračunskega leta, so carinski dohodki znašali 679.434.617 din. Proračun je pa dolocal za isto dobo 720 milijonov din dohodkov ali 40.596.633 din več.

— Carinarnica I. reda v Celju. Z odlokom finančnega ministra se ustanovi v Celju carinarnica I. reda z območjem dela glavne carinarnice s tem, da je pooblaščen carinisti blago, ki ga uvažajo iz ino-zemstva uvozniki, siveci na osemletje, ki gravitira v prometnem pogledu k šelezniskim prometom in drugim prometnim programom, vodenim od Celja do sosednjih carinarnic z območjem dela glavne carinarnice. Carinarnica v Celju začne poslovati 1. januarja 1940.

— Vprašanje razširjenja zagrebške radijske postaje. Zagrebško radijsko postajo je prevzelo poštno ministristvo za 1.200.000 din. Zdej je nastalo vprašanje, kdaj bo postaja razširjena. Sedanja postaja ima že nad 14 let staro aparaturo, ki je sploh zelo slaba, tako da se niti v Ljubljani ne sliši dobro. Gradnja velike 60 do 100 kw radijske postaje, kakršno potrebuje Zagreb, bi trajala najmanj tri leta.

— Milijon dinarjev mesečno vrže povisana telefonska pristojbina. Odkar je bila

povisana telefonska pristojbina, dobi država na blagajna vsak mesec okroglo milijon dinarjev samo od zagrebške, beogradske in ljubljanske avtomatske centralne.

— Glasbeni kulturi pri slovenih bo predaval v Sofiji vsak 16. t. m. profesor ljubljanskega konservatorija dr. Dragotin Cvetko; v ponedeljek 18. t. m. pa bo ob 20 sofijskega časa predaval v sofijskem radiu o sodobni slovenski glasbi.

— Prva letanja centrala pod zemljo. V Modeniku pri Orli je začela družba The Central European Mines Limited graditi lastno električno centralo pod zemljo. Ta družba izkorišča rudnik svineca v Mežici in doslej je dobila elektriko tok iz Venen. Ker bi pa rada imela svoj tok iz sklenilnih samih in rogov, ležal globoko pod koritom Meze sode iskrilni vod. Električna centrala bo dograjena v dveh letih.

— Naša trgovinska delegacija odputuje zaradi nafte v Ameriko. Te dni odputuje iz Beograda naša trgovinska delegacija v London, odkoder bo nadaljevala potovanje v Texas, da se tam pogaja o dobavi tekočih goriv za našo državo. In sicer tistih vrst, ki jih ne moremo več dobljati dovolj iz Rumunije.

— Predivo nameste jute na vrste. Na pristojnem mestu proučujejo vprašanje obve-ne uporabe prediva za izdelovanje vred namesta jute. Nabdava jute je zdaj namreč zvezana z deviznimi in drugimi težavami. Dosedanji ukrepi v vrsto sagotvala čim večjega števila vred niso bili zadostni, dokar je lažja uredba o sbriranju zlate hrane in drugi predpisi, namenjajo se na preprečbo prehlavljanja. Potrebujemo najmanj 10 milijonov vred in te vrste je treba izdelati doma. Naša mlinska, sladkorna in druge industrije čutijo vedno večje pomanjkanje vred.

— Strojne kazni za utajo dohodkov. Med drugimi davčnimi reformami, ki se pripravljajo v finančnem ministristvu je tudi poostrežen kazni za utajo davku podvrženih dohodkov. Po novih določbah bo za davkoplačevalce, ki ne prijavijo točno svojih dohodkov poleg denarne globe uvedena tudi zaporna kazen do 2 let, kakor je to v nekaterih drugih državah. Za ta ukrep se morali na merodajnem mestu odločiti ša to, ker se zaradi nedostnih prijav dohodkov od pridobitne kazni.

— Gradnja usake proge. Na usaki progi se dele kljub mrazu in snegu nemoteno nadaljuje. Od Kline do Trubara se polagajo tračnice.

— Nove lokomotive in vagoni. Tvorilna vagonov, strojev in mostov v Brodu nadaljuje pogajanja s prometnim ministristvom glede 30 novih lokomotiv in 800 vagonov. Če dobi to naročilo, bo tovarna zopet v plnem obsegu obratovala in mnogo delavcev bo zopet sprejetih na delo. Vse kaže, da bo tovarna narodo došla.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno, smerno hladno in nestanovitno vreme. Ponoči je snežilo v Ljubljani in Mariboru, deževalo pa je v Splitu, Kumboru, Rabu in Dubrovniku. Najvišja temperatura je znašala včeraj v Kumboru 12, v Dubrovniku 11, v Splitu 10, na Rabu 9, v Beogradu 7, v Zagrebu 4, v Sarajevu 3, v Ljubljani 2,4, v Mariboru 1,1. Davi je našel barometer v Ljubljani 760,9, temperatura je znašala 0,6.

— Francoska tvrda celoparila zagrebške obrtnike. Na zagrebškem veletrgu ima Francija krasen paviljon, ki so ga zgradili zagrebški obrtniki. Francija je poverila gradnjo paviljona neki pariški tvrdi, ki je pa zdej likvidiral in zagrebški obrtniki so se obrisali za denar pod nošom. Nekaterim je bilo dolžno pariško podjetje po 200, drugim po 120, za manjša dela pa po 20, 15, 10 in 5 tisoč dinarjev.

— Za stavo je osem ur pil žganje. V Negatiji v Bosni je pijanec Gjorgje Miladić stavil, da bo pil žganje Mar in kotla tako, kakor teče. Bil je že pijan in kmetje niso hoteli staviti. Slednje so pa stavo le sklenili. Miladić je začel piti žganje ob 9 svečer in pil ga je do 4 jutraj, ko se je ovesnečen zgrudil. Odneli so ga v barako,

kjer je pa kmalu podlegel zastrupljenju z alkoholom.

— Strašna smrt otroka. V sredo se je pripetila v Seištu pri Slaku huda nesreča. Mati 3letnega Jovana Mikića je kuhala perilo. Otroci se je igral v kuhinji in ko je ostal za hip sam, je prevrnil nase velik lonec kropa. Mati je pognala nesrečnega otročka izpod lonca in se pri tem še sama hudo opekla. Otroček je v strašnih mukah kmalu izdihnil.

— Božični izlet v Kilm, Dubrovnik in Sarajevo ter v Trst in Gorco. Informacije in sporedi v vseh biljetarnicah Putnikah.

— Tsvina. S hodnika Trgovske šole v Gregorčevi ulici je bila dijaku Miti Bntenu ukradena školska suknja za svileni podolgo, vredna 1470 din. Načrt Bnteni je nekdo ukradel na letu 800 din vreden fotoparat znamke »Walter Piere«. S dvojrišča v Aljaževi ulici je bilo to prvi ukradenega tudi na Cesti 29. oktobra stanoju Adolfini Vodebovi. Na poduistični cest 66 pa je tat odnesel Slavi živcevi dva zakeja.

— Se en utopjenec. Orožniki iz Zagorja ob Savi poročajo da je bil tam najden Savi okrog 26 let star utopjenec črnih las, gladko obrt. Na sebi je imel karirano stražo, črne suknjene hlače in niske, črne čevlje.

— Nežene. Selezniški upokojenec France Ormotegar in Hrušice pri Ljubljani je smrt padel s lestve in si sloni več rober in pretresel možgane. Na posestnika Alojza Ključevca iz Svibnega se je svinil voz stela in ga potopel pod nebo. Ključevček se je poskušal na glavi in po stivu. Delavcu Josetu Cahnju je v Vovkovem skladišču padla na noge vreca moka in mla jo zlomila. Sihar Sagar Anton je večer padel s nove stavbe v okolici mesta in si zlomil desno nogo. Delavci Mihael Koritnik iz Kranja je večer zaspal naslonen na napeljavno centralno kurjavo in se hudo opekli po hrbtu. V bolnico se je davi zatekel tudi dijakinja Božena Baric iz Ljubljane, ki si je po naključju zadrla silvanko v prsi.

Iz Ljubljane

— Iz Slabe založen ribi trg. Na trgu je bilo danes nenavadno malo morskih in rečnih rib. Začne je bil otežkočen ribolov na morju zaradi burje in tudi na Donavi, kjer je brila močna košava. Tudi v domačih vodah niso mogli naloviti mnogo rib. Med morskih ribami je bilo nekaj sardelec po 20 din, skuša po 32 in tuha po 28 din. Rečne ribe se niso v splošnem podražile, le šuke so bile malo dražje, in sicer po 24 din/kg.

— Iz Brivski pomočniki in božični prazniki. Iz vrst brivskih pomočnikov smo prejeli dopis v zadevi zlate nedelje. Brivski pomočniki in pomočnice popolnoma soglašajo s težnjami trgovskih namestencev in ne morejo razumeti, kako so mogli brivsko-ri-zerski mojstri na nedavnem sestanku skleniti, da bodo brivsko-ri-zerski saloni v nedeljo 24. t. m. odprti od 7.30 do 17 breš.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda Din 1., davek posebej.

Za plemenite odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— Din.

Male oglase

»Slov. Narod«
sprejemna sprava
do 8 ure dopoldne

KONJA

vsiem čen prasnike proti dnevnemu plačilu in jamstvu za prevos gostov v hotels. Ponudbe na naslov: Lovro Baloh Jesenice. 3434

KIJESE
BRO
VETARINE
JUGOGRAFIKA
VETARINAP.23

KOMPLETNE SMUGI
IN SANKE
kupte najugodnejše pri izdelovalcu M. Fajfar, Ljubljana — Trnovska ul. 25. 3448

POHISTVO

si nabavite najceneje pri ZORMAN — Breg 14. Vsakovrstni stoli. Vsa popravila. Politiram oprave najceneje. 3439

Inserirajte v »Slov. Narod«!

Najboljši vodnik po radijskem svetu je

„NAŠ VAL“

sporedi evropskih postaj na vseh valovih, strokovni članki, roman, novela, novica s radijskega in televizijskega sveta, filmski pregled, nagradni natjecaj, smetnice.

Izkaže vsek petek in je tudi tope števila:

UPRAVA: Ljubljana, Šmifjeva ulica 6. Mesečna naročnina samo 10.— dinarjev!

DANES predstava same ob 16. ur! Jutri premiera filma CITADELA po romahu A. J. Cronina.

JUAREZ — Paul Muni
Tragedija Mahabharata Habbarbarska in Sarioto. Kino Matka, tel. 21-24.

DANES sadajkrat ob 16. 19. in 21. ur! KINO UNION, tel. 23-21.

ZAŠTRUPLJENA MLADOST
LOUIS JOUVET in drugi mojstri francoskega filma.

SAMO SE DANES ob 16. 19. in 21. ur! ter jutri ob 16. in 19. ur! sabavna Aubertova komična opera v filmu

FRA DIAVOLO
Stan Laurel in Oliver Hardy
KINO SLOVA — tel. 37-50.

popoldanskega odmoru, na božični dan šarpti, na Stefanovo pa zopet dopoldne odpti. Brivski pomočniki in pomočnice so menja, da bi morali mojstri omogočiti počitek vsaj na božični dan in šterahovo, če bodo že morali delati v nedeljo ves dan. Vsaj enkrat v letu bi pa lahko bili tudi brivski pomočniki in pomočnice prosti dva dni skupaj. Vsek človek se vesel božičnih praznikov in tega veselja bi tudi brivskim pomočnikom in pomočnicam ne smeli kratiiti.

— Iz Opozorilo tistim, ki imajo pravico do »Spominke kolajne na borbe za osvoboditev severnih krajev Jugoslavije 1918-1919«. Vsi tisti, ki imajo pravico do te kolajne in žive v Ljubljani ter niso vključeni v nobeni organizaciji, ki bi jim preskrbeala to kolajno, naj se najkasneje do 20. januarja 1940 zgise v mestnem vojaškem uradu na Ambrozevem trgu št. 7/1, soba št. 2. Na to aglastev se opozarjajo zlasti svoji padlih borev, ker se samujenih prijav ne bo moglo upostevati.

— Iz Prelovene koncert Ljubljanskega zveza bo sodel točno ob 20. v veliki Filharmonični dvorani. Na lep ušitek, ki ga nam pripravja sodej Ljubljanski zvon pod vodstvom Doreta Matula opazujemo vse prijatelje pokojnega Borika Prelova. Vstopnice v knjižarni Glasbene Matice.

— Iz Ne posabite, da bo pridelilo delavsko prosvetno in pevsko društvo Tabor svoj koncert v ponedeljek, dne 18. t. m. ob 20. ur v mali Filharmonični dvorani Vstopnice v knjižarni Glasbene Matice.

— Iz V sedelje dne 17. decembra bo zlat nedelja. Ta dan bodo ljubljanske trgovine ves dan odprte, zato pa bodo 24. v nedeljo ves dan zaprte. Obsebitno naprosamo, da izrabi to priliko ter poseti ljubljanske trgovine, ki bodo sa zlato nedeljo dne 17. t. m. nudile in pripravile praktična darila za božic. 617—

— Iz Šenaka volitva pravica. V »Slovencu« z dne 14. t. m. smo brale objavo o načrtu za nov volilni zakon, po katerem naj bi imlele volilno pravico samo akademsko izobrazena, one s strokovno izobrazbo itd.

Ne glede na upravičene dvome, da bi bile samo šene, ki jih navaja načrt zakona, najbolj sposobne in upravičene, dobiti volilno pravico in a tem državljansko enakopravnost, protestiramo proti takemu načrtu v imenu demokracije, katere prvo načelo je enakopravnost vseh državljanov, ženskih in moških, ne glede na njihov socialni položaj in premoženjske razmere. Ne bilo bi vredno naše borbe, če bi pristale na to, da se prav delavke in kmečke žene zapostavljajo. Sicer so pa to še izjavile naše zastopnice dr. L. Markovica, ko jim je o tem načrtu govoril. — Zenski pokret v Ljubljani.

— Iz Ukradenca zlatnika. Dijakinja Šteti Matevž, stanujoči v Mariborski ulici, je bilo oni dan ukradeno iz sobe več zlatnine. Med drugim je tat odnesel zlatnik za 20 francoskih frankov s sliko Napoleona III., tri avstrijske zlatnike po 10 kron, zlato damsko zapesno uro z state veržico, zlat medaljon s sliko, nekaj svetilne, benecanske zapesnice, nekaj starih srebrnikov in nekaj italijanskih Mr. Matevževa je oškodovana za 2800 din.

— Iz Čigavo je kolo? K Mihaelu Majcenmu na izanki cesti je nekdo že približno pred tremi tedni pripeljal v širambo seleno pleškano kolo z rumenimi obroči. Kolo ima tovarniško številko 756120 ter ima napis: A. Zajc D. v Polju. Kolo je bilo najbrž ne-kje ukradeno in zato ga je Majcen izročil policiji, kjer naj se zglasti lastnik.

— Izgnan iz Ljubljane. Za dobo treh let je bil izgnan iz Ljubljane 36letni tesarski pomočnik Josip Letnar, doma iz okolice Vodic na Gorenjskem.

— Združenje rezervnih oficirjev, pododbor v Ljubljani, obvešča svoje člane, da bo imel v torek dan uprave inž. Stanko Dimnik ob 20. v dvorani Zdrženja jugoslov. inženjerjev in arhitektov »Zvezdas II. nadstopje, levo, predavanje: »Nujnost obrambne pripravljenosti zaledja. Predavanje je zelo večje sestavljeno in bo s pomočjo epidaskopa nazorno pokazalo posledice bombardiranja mest iz najnovejšega časa. Vstop le za člane z legitimacijo.

DORA

zanimiva povest, ki jo je spiskala

Josipina Karlin-Golobova

iz Viča pri Ljubljani.

Knjiga je ilustrirana in obsega 288 strani osemrke.

Cena broširani knjigi je din 40.—, vezani din 50.—.

Naroča se v vseh knjigarnah ali pa pri pisateljici Josipini, Karlini Golobovi v Mariboru, Aleksandrova cesta 47.

EDINSTVEN POIZKUS S PUDROM PRESENEČA 10.000 ŽEN

Pozitiven DOKAZ, da lahko izgledate mlajši in lepši!

ŠE DANES napravite to POIZKUS

Presemetljiva nova iznajdba z pudrik. Čudovita nova sestavina, ki elipša koto in je sa močnejši naša mešana s pudrom, pravečanim sklozi svileni sito. Ta sestavina da koto novo življenje in odsv. Sled, brezbarvni polti da mladostno naravno barvo ter povzroči, da se puder dvakrat dalje odraži na licu. Ta presemetljiva sestavina se izkazuje »kremena pena«. Nabaja se samo v novem pudru Totalom gostopok je patetiran.

EDINSTVEN SENEACIONALNA FONDURA Napadajte sse polovico lica s pudrom Totalomem s »kremeno peno«, druge polovico pa s kaktim drugim savadnim pudrom. Ako stran lica s »kremeno peno« ne bo izgledala svežja, mlajša in lepša kakor druga. Vam bomo povrnilo polno kupno ceno vsakega pudra Totalom. Puder Totalom se doblja v enakih novih nijnah — najmodernejših iz Parisa.

